

Administrationskostnader för regionala strukturfondsprogram

Tillväxtenheten

MISSIV

Datum
2000-05-31
Ert datum
2000-03-02

Diariernr
2000/133-5
Er beteckning
N2000/1515/IRT

Regeringen
Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Uppdrag att beräkna kostnaderna för administrationen av Europeiska gemenskapernas strukturfondsprogram för mål 1 och 2

Regeringen gav den 2 mars 2000 Statskontoret i uppdrag att beräkna administrationskostnaderna för de regionala strukturfondsprogrammen mål 1 och 2. Uppdraget har skett i samarbete med berörda statliga myndigheter.

Statskontoret överlämnar rapporten Administrationskostnader för regionala strukturfondsprogram (2000:23). Uppdraget är härmed avslutat.

Direktör Anna Karlgren, chef för Tillväxtenheten, har beslutat i detta ärende. Avdelningsdirektör Margareta Axén Andersson och avdelningsdirektör Ola Norr, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Enligt Statskontorets beslut

Ola Norr

STATSKONTORET

Postadress
Box 2280
103 17 STOCKHOLM
Besök Norra Riddarholmshamnen 1

Telefon (växel)
08 - 454 46 00
Telefon (direkt)

Fax (registrator)
08 - 791 89 72
Fax (direkt)

Internetadresser
www.statskontoret.se
statskontoret@statskontoret.se

Innehållsförteckning

	Sammanfattning	7
1	Inledning	11
1.1	Uppdraget	11
1.2	Arbetets uppläggning	12
1.3	Avgränsningar	12
2	Strukturfonderna i Sverige	15
2.1	Om strukturfonderna	15
2.2	Målområden i nuvarande respektive förra programperioden	16
2.3	Funktioner i programperioden 2000-2006	18
3	Finansiering av strukturfondsorganisationen	23
3.1	Länsstyrelser och självstyrelseorgan	23
3.2	Centrala myndigheter	24
4	Tekniskt stöd	25
4.1	Programperioden 1995-1999	25
4.2	Programperioden 2000-2006	25
5	Kostnader och finansiering under år 1999	29
5.1	Enkät	29
5.2	Länsstyrelser och självstyrelseorgan	29
5.3	Centrala myndigheter	35
6	Kostnader för programperioden 2000-2006	39
6.1	Länsstyrelser och självstyrelseorgan	39
6.2	Centrala myndigheter	42
6.3	Kommentarer till redovisade svar	45
Bilagor		
1	Uppdraget	49
2	Enkät till länsstyrelser/självstyrelseorgan om kostnader m.m. i strukturfondsorganisationen	53
3	Enkät om kostnader m.m. i strukturfondsorganisationen	65
4	Redovisning av enkätsvar uppdelade per län	75

Sammanfattning

Statskontoret har i samarbete med berörda myndigheter beräknat kostnaderna för administrationen av de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen mål 1 och 2 under programperioden 2000-2006. Kostnader och finansiering för motsvarande program under år 1999 redovisas också. Utredningen är ett uppdrag från regeringen (Näringsdepartementet) och huvudsyftet är att ge underlag inför budgetpropositionen för år 2001¹.

Länsstyrelser, självstyrelseorgan och de centrala myndigheterna NUTEK, AMS, Jordbruksverket och Fiskeriverket har besvarat en enkät. I rapporten redovisas resultatet av enkäten tillsammans med jämförelser mellan länen. Statskontoret har avstått från att pröva uppgivna resursbehov.

Administrationskostnaderna ökar

De totala administrationskostnaderna för de regionala målprogrammen ökar under programperioden 2000-2006. I sammanfattning uppger länsstyrelser, självstyrelseorgan och centrala myndigheter följande kostnader under åren 1999-2004.

Administrationskostnader för regionala målprogram, mkr

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Länsstyrelser/ självstyrelseorgan	49,8	82,4	96,7	96,3	95,6	95,4
Centrala myndigheter	16,3	18,2	17,1	10,8	11,3	5,8
Summa	66,1	100,6	113,8	107,1	106,9	101,2

Under åren 2000 och 2001 ökar kostnaderna kraftigt för de regionala målprogrammen. Till viss del förklaras detta med att arbetsuppgifter som hänför sig till programperioden 1995-1999 ska slutföras, samtidigt som arbetet med den nya programperioden pågår. De centrala myndigheternas kostnader sjunker efter hand, medan länsstyrelsernas/självstyrelseorganens kostnader i stort sett ligger kvar på betydligt högre nivå än under programperioden 1995-1999. De sammanlagda kostnaderna blir enligt de tillfrågade således betydligt högre under den nya programperioden.

¹ Redovisade kostnader är ett underlag i budgetberedningen. Därför ingår inte totalkostnader för administrationen av de regionala strukturfondsprogrammen. I kostnaderna ingår inte administrationen av gemenskapsinitiativ, overheadkostnader, tjänstemän som berörs i begränsad omfattning samt kostnader för vissa i mindre utsträckning berörda myndigheter.

Programperioden 1995 – 1999

Länsstyrelser och självstyrelseorgan

Administrationskostnaderna vid länsstyrelser och självstyrelseorgan² för de regionala målprogrammen var år 1999 knappt 50 mkr. Personalen uppgick till ca 110 årsarbetskrafter. Över 40 % av kostnaderna avsåg beredning av ansökningar och beslut, medan drygt en fjärdedel gick till granskning av rekvisitioner. Mål 5b var mest resurskrävande, såväl i absoluta tal som i förhållande till de medel som hanterats.

Finansieringen av strukturfondsadministrationen på länsstyrelserna sker med sakanslag för regionalpolitiska åtgärder (42 procent), s.k. TA-medel från EU (39 procent) och länsstyrelsernas förvaltningsanslag (19 procent). Variationen mellan länen är stor. Fyra länsstyrelser och två självstyrelseorgan uppger att de inte till någon del finansierat administrationen med förvaltningsanslaget. Statskontoret anser att tydligare anvisningar behövs för när sakanslaget för regionalpolitiska åtgärder ska kunna användas för administrationskostnader.

En jämförelse av kostnad per ansökan respektive beslut samt totalkostnad respektive lönekostnad per årsarbetskraft visar att dessa kostnader varierar i betydande utsträckning mellan länen. Inom ramen för Statskontorets uppdrag har inte funnits utrymme att närmare analysera orsakerna till dessa skillnader. En sådan analys bör dock kunna ge värdefull information om såväl kostnadspåverkande faktorer som effektiva arbetssätt.

Centrala myndigheter

De centrala myndigheternas kostnader för administration av de regionala målprogrammen var år 1999 drygt 16 mkr. Huvuddelen, 9,6 mkr, stod NUTEK för. Personal som arbetar med dessa program utgör ca 32 årsarbetskrafter. Över hälften, 56 procent, av kostnaderna avser utbetalning, kontroller och intern revision. Dessa uppgifter förs över till förvaltningsmyndigheterna i den nya programperioden. I och med att de centrala myndigheterna fullföljer sina uppgifter som fondansvariga myndigheter för programperioden 1995-1999 fram t.o.m. år 2002 kommer det vara fråga om en tidsmässig överlappning, främst när det gäller utbetalningsfunktionen. De centrala myndigheternas kostnader år 1999 för de uppgifter som förs över till förvaltningsmyndigheterna kan uppskattas till ca 9 mkr.

² I fortsättningen ingår självstyrelseorganen när vi redovisar uppgifter för länsstyrelserna.

Programperioden 2000-2006

Länsstyrelserna bedömer att de egna kostnaderna för administrationen av de regionala målprogrammen ökar betydligt under år 2000 och 2001 för att därefter i stort sett ligga på denna högre nivå under återstående programperiod. År 2000 beräknar länsstyrelserna att kostnaderna ökar med ca 32 mkr till totalt drygt 82 mkr för att ytterligare öka till knappt 97 mkr år 2001. Åren därefter beräknas kostnaderna vara i stort sett på denna nivå. I detta ligger även kostnader som hänförs till programperioden 1995-1999 med drygt 35 mkr år 2000, drygt 13 mkr år 2001 och drygt 2 mkr år 2002.

Kostnadsökningen för länsstyrelserna på knappt 47 mkr från år 1999 till 2001 beror enligt lämnade svar till en mindre del på de uppgifter som fem länsstyrelser (förvaltningsmyndigheter) övertar från de fondansvariga myndigheterna vad gäller utbetalning, kontroller och intern revision. Förvaltningsmyndigheternas kostnader för dessa uppgifter har angetts till i genomsnitt ca 13 mkr per år under åren 2001-2003. Kostnaderna för förvaltningsmyndigheternas övriga nya arbetsuppgifter har av dessa uppskattats till ca 10 mkr per år under åren 2001-2003. Ytterligare en förklaring till kostnadsökningen är att den totala offentliga finansieringen ökar med i genomsnitt knappt 15 procent per år i förhållande till föregående programperiod. Med ett antagande om att administrationskostnaderna är proportionella till stödvolymen förklarar det drygt 7 mkr av ökningen.

Resterande del av kostnadsökningen förklaras av att länsstyrelserna bedömer att kostnaderna för beredning och beslut samt granskning av rekvisitioner kräver mer resurser. Man har således bedömt att hittillsvarande resurser inte varit tillräckliga för hanteringen av de regionala målprogrammen. Den kostnadsökning som kan hänföras till beredning/beslut samt granskning av rekvisitioner kan överslagsmässigt uppskattas till 15 – 20 mkr.

Det resursbehov länsstyrelserna bedömt vad gäller utbetalning, kontroller och revision kan enligt Statskontorets bedömning vara underskattat, åtminstone under slutet av programperioden då utbetalningar, kontroller etc. ökar. Om så är fallet innebär det antingen att det totala resursbehovet är underskattat eller att resurserna till andra arbetsuppgifter får begränsas.

NUTEK och AMS har efter år 2002 inte kvar några uppgifter som utbetalande myndighet, medan Jordbruksverkets uppgifter minskar. Framförallt NUTEK har dock andra uppgifter inom de regionala målprogrammen. Sammantaget minskar de centrala myndigheternas kostnader från drygt 18 mkr år 2000 till knappt 6 mkr per år fr.o.m. 2004.

1 Inledning

1.1 Uppdraget

Näringsdepartementet gav den andra mars 2000 Statskontoret i uppdrag att beräkna kostnaderna för administrationen av Europeiska gemenskapernas strukturfondsprogram för mål 1 och 2. Ett syfte med uppdraget är att ge regeringen ett underlag inför arbetet med budgetpropositionen för år 2001 och det ska redovisas senast den 1 juni 2000. Uppdraget redovisas som bilaga 1.

Ansvarsfördelningen mellan myndigheter ändras när det gäller de geografiskt avgränsade strukturfondsprogrammen i och med att programperioden 2000-2006 inleds. Fem länsstyrelser kommer att vara förvaltningsmyndigheter med ansvar bl.a. för utbetalning av strukturfondsstöd. Under programperioden 1995-1999 ansvarade fyra centrala myndigheter för detta.

Statskontorets uppdrag omfattar följande frågor:

- Beräkning av kostnaderna för administrationen av mål 1 och 2 för programperioden 2000-2006 för förvaltningsmyndigheterna och för berörda länsstyrelser/självstyrelseorgan. Kostnaderna skall fördelas på olika arbetsuppgifter med särredovisning av de tillkommande arbetsuppgifterna som utbetalande myndighet och av internrevision. Vidare skall beaktas att arbetsuppgifter rörande mål 3-insatser inom mål 1 övertas av förvaltningsmyndigheterna.
- Beräkningen skall också omfatta Jordbruksverkets och NUTEK:s kostnader för arbetet med strukturfonderna. NUTEK:s kostnader skall omfatta samtliga arbetsuppgifter rörande strukturfonderna.
- Redovisning av hur länsstyrelserna och de regionala självstyrelseorganen för år 1999 finansierat administrationen av strukturfonderna.
- Redovisning av kostnaderna år 1999 för AMS, NUTEK och Jordbruksverket för de arbetsuppgifter som flyttas till förvaltningsmyndigheterna för programperioden 2000-2006. Eventuell finansiering från tekniskt stöd för dessa arbetsuppgifter skall redovisas.
- En bedömning skall göras av möjligheten att använda finansiering från s.k. tekniskt stöd från strukturfonderna för ändamålen enligt EG-kommissionens tillämpningsförfordning.

Uppdraget skall genomföras i samarbete med berörda statliga centrala myndigheter och länsstyrelser/regionala självstyrelseorgan i mål 1 och 2.

1.2 Arbetets uppläggning

Arbetet har bedrivits som projekt på Statskontoret. I projektet har ingått avdelningsdirektör Ola Norr, projektledare, och avdelningsdirektör Margareta Axén Andersson.

För att få svar på de frågor som ställs i uppdraget har de centrala myndigheterna och länsstyrelserna/självstyrelseorganen fått svara på en enkät. Enkäten utformades något olika för de centrala myndigheterna respektive för länsstyrelserna/självstyrelseorganen. Synpunkter på enkätutkastet och anvisningar till dessa hämtades in från några av de berörda. Vissa förändringar gjordes med anledning av synpunkterna innan de slutliga enkäterna skickades ut den 23 mars 2000. Enkäter med anvisningar redovisas i bilaga 2 respektive 3.

Vid utskicket begärde vi att enkäten skulle skickas till Statskontoret senast den 11 april 2000. Eftersom detta var en relativt kort svarstid behövde en del länsstyrelser och myndigheter något längre tid att besvara enkäten. Alla tillfrågade har dock svarat.

Flertalet svarande har vi sedan haft kontakt med för att komplettera de lämnade svaren. Många har då påpekat att svaren när det gäller framtida kostnader är osäkra. Det är svårt att redan nu bedöma vilken arbetsbelastning som uppstår under den nya programperioden och att fördela kostnaderna på olika arbetsuppgifter.

Under arbetet har uppdraget diskuterats vid tre tillfällen med representanter från Näringsdepartementet och Finansdepartementet.

I rapporten redovisas främst de svar vi erhållit från myndigheterna respektive länsstyrelserna/självstyrelseorganen. Projekttiden har inte medgivit att vi på ett ingående sätt kunnat analysera uppgifter om framtida bedömda kostnader. Vi har dock i redovisningen gjort vissa kommentarer, samtidigt som de svar vi fått in kan användas i dialog mellan departement och centrala myndigheter/länsstyrelser.

1.3 Avgränsningar

Uppdraget gäller de geografiskt avgränsade målprogrammen. Under programperioden 2000-2006 är dessa mål 1 och 2, medan motsvarande program under perioden 1995-1999 är mål 2, 5b och 6. Enligt uppdraget ingår inte arbetet med geografiskt avgränsade gemenskapsinitiativ. Under programperioden 2000-2006 finns tre geografiskt avgränsade gemenskapsinitiativ: Interreg III, Leader+ och Urban. Flera länsstyrelser har påpekat att arbetet med målprogrammen och i första hand Interreg integreras. De har då fått

uppskatta hur stor del av den totala verksamheten som de regionala målprogrammen står för.

Mål 3 under programperioden 2000-2006 gäller i hela landet. I mål 1-programmen ingår dock mål 3-åtgärder. Kostnaderna för mål 3-åtgärder ingår därför i redovisningen i mål 1-området.

De kostnader som här redovisas ger inte en total bild av kostnaderna för strukturfondsadministrationen. Ett syfte med uppdraget har varit att för mål 1 och 2 ge ett underlag för budgetpropositionen år 2001. Exempel på kostnader som, förutom kostnader för gemenskapsinitiativ, inte är med i denna redovisning är

- overheadkostnader
- personal på länsstyrelserna som medverkar i begränsad omfattning
- kostnader hos andra myndigheter eller organisationer som är inblandade i administrationen

Här ska anges några uppgifter för att belysa storleksordning på kostnaderna i strecksatserna ovan. När det gäller overheadkostnader ligger de erfarenhetsmässigt i de flesta fall i ett intervall på 50 – 75 % av de direkta kostnaderna för verksamheten.

Personal på länsstyrelserna som medverkar i begränsad omfattning är sådan personal som t.ex. lämnar synpunkter på ansökningar vad gäller miljöeffekter, kulturmiljö, jämställdhet, integration och konkurrensfrågor. Detta görs inom ramen för deras områdesbevakning. Vissa länsstyrelser har angett att det inte är försumbara insatser som sker och att det uppgår till några personmånader per länsstyrelse.

Kostnader hos andra myndigheter på länsnivå kan gälla dels att lämna synpunkter under beredning och i vissa fall delta som beslutande i strukturfundsdelegationerna. På central nivå finns flera myndigheter som i begränsad omfattning berörs av strukturfundsarbetet för de regionala målen. Svenska ESF-rådet ansvarar för det nationella programmet mål 3, men åtgärder motsvarande mål 3 ingår i mål 1-områdena. Rådet berörs således av de regionala målprogrammen. Glesbygdsverket har vissa uppgifter i samband med framtagning av program i mål 2. Övriga myndigheters insatser torde vara av mer begränsad omfattning.

2 Strukturfonderna i Sverige

2.1 Om strukturfonderna

Som medlem i Europeiska unionen omfattas Sverige av den gemensamma regional- och strukturpolitiken. Syftet med denna politik är att minska obalanserna och skillnaderna i ekonomisk utveckling mellan regionerna i EU och på så sätt skapa en högre grad av social och ekonomisk sammanhållning inom unionen.

Denna politik finansieras delvis genom EG:s fyra strukturfonder, regionalfonden, socialfonden, jordbruksfonden och fiskefonden. För att få tillgång till dessa medel krävs nationell medfinansiering. Fonderna är årliga utgiftsposter i EU:s budget och inte fonder i egentlig mening. Strukturfonderna utgör efter jordbrukspolitiken den största utgiftsposten i EU-budgeten och tar i anspråk ca en tredjedel av hela budgeten.

Strukturfondernas verksamhet regleras i s.k. programperioder. Den nuvarande programperioden omfattar åren 2000 – 2006, medan den föregående gällde under åren 1995 – 1999.

Kommissionens avsikt inför programperioden 2000-2006 var att öka effektiviteten genom en större koncentration. Detta skulle ske genom

- att minska antalet målprogram från sju till tre
- att minska antalet gemenskapsinitiativ från tretton till tre
- att minska andelen invånare som bor i områden som omfattas av regionala målprogram från 51 procent till 35-40 procent

I förhandlingarna om den s.k. Agenda 2000 accepterades den första punkten, medan antalet gemenskapsinitiativ minskades till fyra. När det gäller hur stor del av befolkningen som omfattas av de regionala målprogrammen har den minskat, men inte i så stor utsträckning som ursprungligen avsågs. För att på sikt öka koncentrationen infördes områden som senast när perioden 2000-2006 upphör ska fasas ut från strukturfondsprogrammen.

EU har för programperioden 2000 – 2006 avsatt totalt ca 195 Mdr euro till strukturfondernas förfogande. Sveriges del av detta är 2,19 Mdr euro eller ca 19 mdkr, vilket motsvarar ca 2,7 mdkr årligen³. Det innebär att strukturfondsmedlen ökar med ca 10 procent årligen i förhållande till föregående programperiod.

³ www.nutek.se

2.2 Målområden i nuvarande respektive förra programperioden

EU:s ministerråd beslutade den 21 juni 1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna⁴ under programperioden 2000 – 2006. Medel från strukturfonderna fördelas genom olika program. I huvudsak sker detta i s.k. målområden respektive gemenskapsinitiativ. Antalet målområden har nu minskats från sju till tre. Nuvarande målområden är:

Mål-område	Omfattar/Syfte
Mål 1	Insatser i områden vars BNP per invånare är mindre än 75 % av gemenskapens genomsnitt, insatser i de mest glesbefolkade områdena och ett särskilt program för kusten i Norra Sverige.
Mål 2	Områden som genomgår ekonomisk och social omställning inom industri- och tjänstesektorn, landsbygdsområden på tillbakagång, stadsområden med problem samt krisdrabbade områden som är beroende av fiske.
Mål 3	Åtgärder för att utveckla arbetsmarknaden och de mänskliga resurserna, särskilt inom ramen för de årliga nationella handlingsplanerna för sysselsättning.

Mål 1 och 2 gäller för vissa geografiskt avgränsade områden, medan mål 3 är ett nationellt program. I programmen för mål 1 ska åtgärder motsvarande mål 3 ingå, varför mål 3 endast förekommer i områden utanför mål 1.

Mål 1 och 2 är sedan i sin tur indelade i två respektive fyra regioner, där varje region har en organisation för t.ex. beredningar av ansökningar, beslut och utbetalning.

⁴ Förordning (EG) nr 1260/1999 om allmänna bestämmelser för strukturfondernas uppgifter. Dessutom har fyra kompletterande förordningar antagits med särskilda bestämmelser för respektive fond: förordning (EG) nr 1783/1999 om Europeiska regionala utvecklingsfonden, förordning (EG) nr 1784/1999 om Europeiska socialfonden, förordning (EG) nr 1263/1999 om Fonden för fiskets utveckling samt förordning (EG) 1257/1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden och om ändring och upphävande av vissa förordningar.

Region	Berörda län
Mål 1	
Mål 1 Norra Norrland	Norrbottnen, Västerbotten
Mål 1 Södra Skogslänsregionen	Jämtland, Västernorrland samt delar av Dalarna, Värmland och Gävleborg
Mål 2	
Mål 2 norra	Delar av Gävleborg, Västmanland och Dalarna
Mål 2 västra	Delar av Örebro, Västra Götaland och Värmland
Mål 2 södra	Delar av Jönköping, Östergötland, Kronoberg, Kalmar och Blekinge
Mål 2 öarna	Gotland samt delar av Västra Götaland, Halland, Skåne, Blekinge, Kalmar, Jönköping, Östergötland, Södermanland, Stockholm, Uppsala, Gävleborg, Västmanland, Örebro, Värmland

Till detta kommer program för landsbygdsutveckling och strukturåtgärder inom fiskerinäringen. I mål 1-områden ingår dessa åtgärder i mål 1-programmen, medan de i övriga områden administreras för sig.

För att garantera kvaliteten i arbetet, men också för att möjliggöra kontroll av det som sker, genomförs insatserna inom ramen för s.k. programdokument. Dessa dokument tas fram inom respektive land och förhandlas med kommissionen. Beslut om att anta programmen fattas därefter ensidigt av kommissionen.

Programdokumenten för mål 1 har antagits av kommissionen i maj år 2000. Programdokumenten för mål 2 har lämnats av den svenska regeringen till kommissionen under april månad år 2000 och beslut om dessa förväntas under andra halvåret år 2000.

I programdokumenten anges hur organisationen för respektive region ska se ut. Detta sker dels utifrån de ramar förordningarna ger, dels beslut av regeringen.

Under föregående programperiod 1995-1999 var följande målprogram aktuella i Sverige.

Regionala mål	Syfte
Mål 2	Insatser för förnyelse i områden som drabbats av eller hotas av industriell tillbakagång
Mål 5b	Insatser för utveckling av landsbygdsområden
Mål 6	Insatser i de mest glesbefolkade områdena
Horisontella mål	
Mål 3	Insatser för att minska långtidsarbetslösheten och underlätta för ungdomar och för dem som riskerar utslagning att komma tillbaka till arbetsmarknaden
Mål 4	Utbildning och kompetensutveckling av arbetskraft för att bättre klara produktionsförändringar inom främst industrin
Mål 5a	Insatser för att främja ett effektivare jord- och skogsbruk och en rationellare fiskerier

Förändringarna när det gäller de regionala målområdena rör både innehåll och geografiska avgränsningar. Trots det kan man säga att nya mål 1 till stora delar motsvarar det gamla mål 6 och att nya mål 2 i huvudsak motsvarar de gamla mål 2 och 5b. Exempel på skillnader är att stora delar av Norrlandskusten nu ingår i mål 1 och att vissa delar av mål 2 hör till de områden som fasas ut under denna programperiod.

2.3 Funktioner i programperioden 2000-2006

Organisationen för att administrera strukturfondsstöden styrs av de förordningar som finns för strukturfonderna. Varje land har dock stora möjligheter att anpassa organisationen till nationella önskemål. Gemensamt för alla program är att vissa funktioner ska finnas.

Den svenska organisationen för att administrera strukturfondsstöden ändras delvis i och med den nya programperioden. Vilka organisationer som ansvarar för de olika funktionerna varierar mellan de olika programmen.

Nedan beskrivs funktionerna förvaltningsmyndighet, beslutande/huvudsekretariat, beredande myndighet, utbetalande myndighet och övervakningskommitté/sekretariat.

Förvaltningsmyndighet

En nyhet under nuvarande programperiod är att medlemsstaterna för varje program ska utse en förvaltningsmyndighet vars uppgifter består i själva genomförandet, i kontroll av att förvaltningen sker utan oegentligheter och i att se till att programmet genomförs på ett effektivt sätt. Detta innebär i synnerhet att:

- Samla in de statistiska och ekonomiska uppgifter som behövs för övervakningen av programmet
- Införa och använda ett datoriserat system för förvaltning, övervakning och utvärdering
- Försäkra sig om att en sund finansiell förvaltning föreligger
- Se till att gemenskapens politik på olika områden följs
- Se till att skyldigheterna fullgörs i fråga om information och offentliggörande
- Göra eventuella ändringar i den kompletterande programplaneringen
- Sammanställa och för kommissionen lägga fram de årliga lägesrapporterna och slutrapporterna om programmets genomförande
- Organisera utvärderingen efter halva tiden.

I reglerna föreskrivs att kommissionen och förvaltningsmyndigheten minst en gång om året ska granska resultaten från föregående år. Efter denna granskning kan kommissionen framföra sina synpunkter eller rekommendationer till förvaltningsmyndigheten i syfte att förbättra genomförandet.⁵

Regeringen har utsett Länsstyrelsen i Norrbottens län och Länsstyrelsen i Jämtlands län till förvaltningsmyndigheter i mål 1. Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Örebro län och Länsstyrelsen i Jönköpings län har utsetts till förvaltningsmyndigheter i mål 2. Länsstyrelsen i Jönköpings län är förvaltningsmyndighet för både Mål 2 södra och Mål 2 öarna.

Beslutande/huvudsekretariat

Strukturfondsdelegationer beslutar om strukturfondsstöd för de regionala målen. För varje program finns en strukturfondsdelegation på den läns-

⁵ Europeiska kommissionen, Reform av strukturfonderna 2000-2006. Jämförande analys (juni 1999). Förvaltningsmyndigheternas uppgifter regleras i Rådets förordning (EG) nr 1260/1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna.

styrelse som är förvaltningsmyndighet och huvudsekretariat för programmet⁶.

Strukturfondsdelegationerna motsvarar beslutsgrupperna under den föregående programperioden. Vissa skillnader finns dock. Strukturfondsdelegationerna ingår i länsstyrelserna, medan beslutsgrupperna var egna myndigheter. Strukturfondsdelegationerna ska, liksom tidigare beslutsgrupperna, bestå av företrädare för länsstyrelser, länsarbetsnämnder, kommuner och landsting. En skillnad är dock att stöd bara kan beviljas om enhällighet föreligger.

Beredande myndighet

Ansökningar om strukturfondsstöd lämnas till länsstyrelsen i det län ansökan avser. Nästan alla län omfattas av strukturfondsprogrammen. Undantag från detta är Hallands län, som p.g.a. att så liten del av länet berörs, inte har en egen organisation. Eventuella ansökningar gällande Halland hanteras i Västra Götalands län.

I de län där försöksverksamhet pågår med självstyrelseorgan, dvs. Skåne, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län, är dessa organ engagerade i strukturfondsorganisationen istället för länsstyrelserna.

Ansökningarna bereds i respektive län innan de förs vidare till huvudsekretariatet och strukturfondsdelegationen. Granskning av rekvisitioner sker i de flesta fall även i de län där ansökan lämnats. I vissa fall har dock denna granskning centraliserats till huvudsekretariatet.

Utbetalande myndighet

Utbetalande myndighet utses av regeringen och ska bl.a. ansvara för att

- utarbeta och lämna in utbetalningsansökningar och erhålla betalningar från kommissionen
- betala ut stöd till slutliga stödmottagare
- granska rekvisitioner

Förvaltningsmyndigheterna för de regionala målen är tillika utbetalande myndigheter.

⁶ Förordning (1997:1258) med länsstyrelseinstruktion

Föregående programperiod låg utbetalningsansvaret på fyra centrala fondansvariga myndigheter: NUTEK, Statens jordbruksverk, Arbetsmarknadsstyrelsen och Fiskeriverket. De ansvarade för utbetalningar från respektive strukturfond.

Övervakningskommitté/sekretariat

Varje programdokument ska följas av en övervakningskommitté, vars uppgift är att se till att stödformen genomförs på ett effektivt sätt och med kvalitet. I Sverige kommer det således att finnas sex övervakningskommittéer för de regionala målprogrammen (två i mål 1 och fyra i mål 2). Kommittén ska inrättas av medlemsstaten efter överenskommelse med förvaltningsmyndigheten och efter samråd med parterna

Till skillnad från föregående programperiod ska övervakningskommittén stå under medlemsstatens behörighet och jurisdiktion. En företrädare för kommissionen och vid behov en från Europeiska investeringsbanken ska delta i övervakningskommitténs arbete som rådgivare.

NUTEK är sekretariat för alla övervakningskommittéer i de regionala målprogrammen 1 och 2.

Överlappning i tiden av programperioderna

Föregående period löpte under åren 1995-1999 och den nuvarande gäller under åren 2000 – 2006. I praktiken överlappar dock programperioderna varandra.

Eftersom ansökningar under den föregående programperioden kunnat lämnas in t.o.m. år 1999 och utbetalningar i huvudsak ska ske i efterhand som delbetalning och/eller när projektet är avslutat, fortsätter administrationen på de fondansvariga myndigheterna ytterligare en tid. De sista utbetalningarna från föregående programperiod kommer att ske under år 2001. Därefter ska slutrapporteringar göras.

Samtidigt har arbetet med den nuvarande programperioden påbörjats under år 1999 i och med framtagandet av förslag till programdokument. Förvaltningsmyndigheterna ska också bygga upp kunskap och kapacitet för att ta hand om de nya uppgifter man nu fått ansvar för. Det betyder att administrationen av programperioderna löper parallellt under 2-3 år.

Det är även värt att notera att det under programperioden är stora variationer i vilka arbetsuppgifter som dominerar och omfattningen av dessa.

3 Finansiering av strukturfondsorganisationen

Strukturfondsorganisationen finansieras med medel från flera olika källor. Den huvudsakliga finansieringen sker över statsbudgeten, där olika utgiftsområden berörs. Viss del finansieras av s.k. tekniskt stöd, som är en del av stödet från EU i respektive program.

3.1 Länsstyrelser och självstyrelseorgan

Länsstyrelserna har tre olika finansieringskällor för arbetet med strukturfonderna. För det första används anslag från statsbudgetens utgiftsområde 18 genom anslaget C1 Länsstyrelserna m.m. Detta är länsstyrelsernas förvaltningsanslag. Motsvarande anslag för självstyrelseorganen är anslag C2 Regionala självstyrelseorgan, vars syfte är att ersätta självstyrelseorganens kostnader för de uppgifter man övertagit från länsstyrelserna.

För det andra kan medel från utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling användas till administrationskostnader. Det är då fråga om sakanslaget 19 A1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder. Anslaget har flera ändamål, men de ändamål som använts till administrationskostnader är medel för medfinansiering av strukturfondsprogram respektive vissa utgifter för genomförande av strukturfondsprogram m.m. I budgetpropositionen 99/00:1 utgiftsområde 19 anges att medel från detta anslag får användas till arvoden, reseersättning och ersättning för förlorade avlöningsförmåner som i enlighet med gällande statliga regler bör utgå för ledamöter och ersättare i strukturfondsdelegationer⁷. Vidare sägs att medel från detta anslag får användas för sekretariatskostnader vid länsstyrelser och självstyrelseorgan samt för administrationskostnader vid de av regeringen utsedda förvaltningsmyndigheterna.

En begränsning finns dock i användningen av detta anslag till administrationskostnader⁸. Nivån på resurser man tidigare tilldelats och de resurser man tidigare avsatt för sekretariatskostnader från ramanslaget för förvaltningsändamål får inte minska. Motsvarande begränsning fanns år 1999.

Den tredje finansieringskällan är medel för tekniskt stöd från EU. I kapitel 4 redovisas villkor för och omfattning av tekniskt stöd.

⁷ Tidigare har motsvarande kostnader för beslutsgrupperna finansierats från detta anslag.

⁸ Statsliggaren år 2000 utgiftsområde 19 s. 8.

3.2 Centrala myndigheter

NUTEK, Arbetsmarknadsstyrelsen, Statens jordbruksverk och Fiskeriverket var fondansvariga myndigheter under föregående programperiod och ansvarade då bl.a. för utbetalning av strukturfondsstöd från respektive fond. Som vi tidigare påpekat fortsätter dessa myndigheter med sina uppgifter från denna programperiod t.o.m. år 2002.

I nuvarande programperiod berörs NUTEK, Statens jordbruksverk och Fiskeriverket av de regionala målen. Arbetsuppgifterna har förändrats, men Jordbruksverket och Fiskeriverket har för särskilda insatser i mål 1-området fortfarande ansvar för utbetalningar.

Myndigheterna finansierar sina insatser vad gäller strukturfondsadministrationen med sina respektive förvaltningsanslag. Tekniskt stöd har hittills finansierat myndigheternas arbete med de regionala målprogrammen i mycket liten utsträckning. Bara NUTEK erhöll tekniskt stöd år 1999 för arbetet med de regionala målen.

Förutom dessa myndigheter finns även andra myndigheter som i mindre omfattning berörs av arbetet med de regionala målen. Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (ESF-rådet) är en ny myndighet inom Arbetsmarknadsverket som ansvarar för genomförandet av mål 3. I och med att mål 3-åtgärder ingår i mål 1-programmen blir rådet även berört av de regionala målprogrammen. Glesbygdsverket deltar i framtagandet av programdokument för mål 2 Öarna. Andra myndigheter kan vara berörda inom sina sakområden.

4 Tekniskt stöd

4.1 Programperioden 1995-1999

Arbetet med att genomföra strukturfonderna, dvs. förvaltnings- och administrationskostnader kan till viss del finansieras med medel ur strukturfonderna. Dessa medel benämns tekniskt stöd eller TA-medel (Technical Assistance).

Från EU:s sida utarbetades inför förra programperioden regler för vad TA-medlen kunde användas till och hur stor del av medel från fonden som kunde användas för detta ändamål. I varje programdokument anges hur mycket TA-medel som får användas inom programmet.

TA-medel kan enligt EU således användas för följande ändamål:

- Viss samordning och förvaltning
- Informationsspridning
- Uppföljning och utvärdering
- Kostnader för övervakningskommittén

1997 kom regler för stödberättigande kostnader och regelverket blev tydligare. Sverige fick undantag och generösare regler gällande tekniskt stöd till offentligt anställd personal.

TA-medlen kan användas för utveckling av datanät i ekonomiska och operationella syften mellan de centrala och regionala nivåerna samt kommissionen.

Eftersom bestämmelserna om användning av TA-medlen, vilket framgår av ovanstående uppräkningslista, var relativt allmänt hållna uppstod tolkningsproblem vid de olika sekretariaten om till vad TA-medlen kunde användas.

4.2 Programperioden 2000-2006

Inför den nya programperioden 2000 – 2006 har kommissionen utarbetat förslag till en tillämpningsföreskrift till förordningen 1260/99 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna. I förslaget till tillämpningsföreskrift anges bl.a. hur stor andel av fondbidraget som TA-medlen utgör samt för vilka åtgärder och vilka slags kostnader medlen kan användas.

Nedan beskrivs kort vad som står om TA-medel i tillämpningsföreskriftens regel 11 om kostnader som uppstår vid förvaltning och genomförande av strukturfonderna.

I regeln beskrivs vilka utgiftskategorier och utgiftstyper som får finansieras med TA-medel samt hur mycket av strukturfondernas bidrag som maximalt får användas för de stödberättigade ändamålen.

Utgiftskategorier och utgiftstyper som berättigar till TA-medel

Nedanstående utgiftskategorier berättigar till samfinansiering:

- Utgifter för förberedelser, urvalsprocesser, bedömningar, kontroller och interna utvärderingar av stödet och insatserna, men exklusive kostnader för förvärv och installation av datorsystem för förvaltning, övervakning och utvärdering
- Utgifter för möten i övervakningskommittéerna och underkommittéerna som gäller stödets genomförande. I dessa utgifter kan även ingå kostnader för experter och andra deltagare i dessa kommittéer, även deltagare från länder som inte är EU-medlemmar, om ordförandena i dessa kommittéer finner det vara påkallat att dessa personer deltar för att stödet ska kunna genomföras på ett effektivt sätt
- Utgifter för revisioner och kontroller av insatserna ute på fältet.

De utgifter som berättigar till samfinansiering i ovanstående fall är utgifter för löner och arbetsgivaravgifter enligt nedan:

- a) Statstjänstemän eller andra offentliganställda tjänstemän som genom vederbörligen dokumenterat beslut från behörig myndighet tillfälligt avdelats att utföra uppgifter enligt strecksatserna ovan.
- b) Annan personal som tillfälligt anställts för att utföra de uppgifter som anges i punkt 2.1.

Det tekniska stödet får för varje program utgå med högst följande belopp ur strukturfonderna:

- 2,5 % av den del av det totala strukturfondsbidraget som understiger eller är lika med 100 miljoner euro.
- 2,0 % av den del av det totala strukturfondsbidraget som överstiger 100 miljoner euro, men understiger eller är lika med 500 miljoner euro.
- 1 % av den del av det totala strukturfondsbidraget som överstiger 500 miljoner euro, men understiger eller är lika med 1 miljard euro.

- 0,5 % av den del av det totala strukturfondsbidraget som överstiger 1 miljard euro.

Övriga utgifter som berättigar till samfinansiering inom ramen för tekniskt bistånd (TA-medel)

Förutom den verksamhet som beskrevs i föregående avsnitt kan även annan verksamhet samfinansieras inom ramen för tekniskt bistånd. Det kan gälla kostnader för t.ex. undersökningar, seminarier, informationsåtgärder samt kostnader för förvärv och installation av datorsystem för förvaltning, övervakning och utvärdering. Tekniskt stöd ges inte till löner när det gäller dessa verksamheter. Vidare räknas de inte in i det belopp som erhålls enligt den beräkningsmodell som redovisades i föregående avsnitt. Hur stort utrymme som finns för tekniskt stöd utöver de belopp som erhålls i beräkningsmodellen fastställs i förhandlingar med kommissionen.

Beräkning grundad på regelns procentsatser enligt ovan

Omfattningen på det tekniska stödet går delvis att beräkna utifrån de beräkningsregler som kommissionen anger i tillämpningsanvisningarna.

I nedanstående tabell redovisas hur stort det tekniska stödet kan tänkas bli för de sex programmen inom mål 1 och 2 under programperioden år 2000 – 2006 med den beräkningsmodell som framgår ovan. Till detta kan dock komma ytterligare medel till tekniskt stöd genom förhandlingar med kommissionen. Tekniskt stöd utgår enligt beräkningsmodellen med max 2,5 procent av det totala strukturfondsbidraget upp till 100 miljoner Euro och 2 procent på belopp över 100 miljoner.

Vidare redovisas i tabellen de belopp för tekniskt stöd som tagits upp i de särskilda programdokumenten inför den nya programperioden.

Tabell 4.1 Nivån på TA-medel per program dels enligt tillämpningsföreskriftens beräkningsmodell, dels enligt uppgift i framtagna SPD (2001-2006) (1 Euro = 8,50 SEK)

Mål	Fondmedel ¹⁾		Tekniskt stöd enligt regel 11		Tekniskt stöd enligt SPD	
	Milj. Euro	MSEK	Milj. Euro	MSEK	Milj. Euro	MSEK
Mål 1 Norra Norrland	391,4	3327	8,3	70,6	7,8	66,3
Mål 1 Södra skogslänen	356,6	3031	7,6	64,6	6,4	54,4
Summa mål 1	748	6358	15,9	135,15	14,2	120,7
Mål 2 norra	185	1573	4,2	35,7	4,2	35,7
Mål 2 västra	124,5	1058	2,7	23,0	4,4	37,4
Mål 2 södra	83,5	710	2,1	17,9	2,9	24,7
Mål 2 öarna	30	255	0,8	6,8	1,2	10,2
Summa mål 2	423	3 595,5	9,8	83,3	12,7	107,95
Summa totalt	1171	9 953,5	25,7	218,45	26,9	228,65

¹⁾ Nivån på fondmedlen är tagna ur förslagen till särskilda programdokument (SPD).

Uppgifterna ur SPD:na vad gäller det tekniska stödet skiljer sig något från det som kan räknas fram via regel 11 i förslaget till tillämpningsföreskrifter. För mål 2 är summan av tekniskt stöd enligt SPD:na högre än enligt beräkningsmetoden. Detta förutsätter att ytterligare medel till tekniskt stöd kan erhållas i förhandlingar med kommissionen innan programdokumenten för mål 2 fastställs.

5 Kostnader och finansiering under år 1999

5.1 Enkät

En enkät har skickats ut till alla länsstyrelser. I de län där regionala självstyrelseorgan har tagit över länsstyrelsens administration av strukturfondsstöden har enkäten istället skickats till självstyrelseorganen.

Vidare har en annan enkät skickats till de centrala myndigheter som var fondansvariga för programperioden 1995-1999, dvs. NUTEK, AMS, Jordbruksverket och Fiskeriverket.

Alla tillfrågade har svarat.

I detta kapitel redovisar vi uppgifter om administrationen under år 1999, medan kapitel 6 innehåller uppgifter för åren 2000-2006.

5.2 Länsstyrelser och självstyrelseorgan

Administrationskostnader

Kostnaderna för länsstyrelsernas och självstyrelseorganens administration av de regionala målprogrammen uppgick under år 1999 till nästan 50 mkr.

Kostnaderna för länsstyrelsernas⁹ administrationen av de regionala målprogrammen år 1999 var 49,8 mkr. Summan avser kostnader för de som har huvudansvaret för strukturfondsarbetet. De kostnader som *inte* ingår i denna summa och som därför ska läggas till för att få en totalkostnad för att administrera strukturfondsstöden är följande:

- löner för personal på länsstyrelsen som deltagit i begränsad omfattning för att tillföra kunskaper eller bevaka att beslut är förenliga med länsstyrelsens mål vad gäller t.ex. miljöeffekter och jämställdhet.
- overheadkostnader. Strukturfondsadministrationens andel av länsstyrelsernas overheadkostnader är inte inräknad i kostnaderna. I anvisningarna till enkäten angav vi vad som skulle räknas som overheadkostnad och således inte tas med i svaren. Tidigare har länsstyrelserna i sina redovisningar haft något olika avgränsningar för vad som ska räknas

⁹ När vi i fortsättningen skriver länsstyrelser ingår de självstyrelseorgan som i fyra län övertagit ansvaret för administrationen av strukturfondsstöden.

som overheadkostnad. Vi har inte kontrollerat att länen avgränsat overheadkostnaden på samma sätt. Därför kan det skilja något i svaren vad de bedömer vara overheadkostnad.

- kostnader för administration av gemenskapsinitiativ
- kostnader som belastar andra myndigheter eller organisationer som t.ex. länsarbetsnämnder, kommuner och landsting.

De sammanlagda kostnaderna fördelas på följande sätt mellan målprogrammen¹⁰:

Tabell 5.1 *Länsstyrelsens kostnader och antal årsarbetskrafter (åa) för strukturfondsadministrationen år 1999*

	Kostnad, tkr	Antal åa
Mål 2	13 257	25,5
Mål 5b	15 984	38,7
Mål 6	14 485	29,6
Ej fördelat mellan målen	3 125	9,0
Förberedelser för programperioden 2000-2006	2 907	5,9
Summa	49 758	108,7

I länsstyrelsernas kostnader ingår även förberedelserna för programperioden 2000-2006. Räknas de bort kvarstår en kostnad på knappt 47 Mkr.

Av tabell 5.1 framgår att mål 5b år 1999 hade högst administrationskostnader av de regionala målprogrammen, medan mål 2 hade lägst kostnad. Jämförs administrationskostnaderna med de medel man ansvarar för i de olika programmen förstärks bilden att mål 5b är mest resurskrävande (tabell 5.2). Under år 1999 var administrationskostnaden i förhållande till EU-medlen nästan dubbelt så hög i mål 5b som i mål 6. För alla regionala målprogram utgjorde administrationskostnaden i genomsnitt 4,7 % av strukturfondsstödet från EU.

¹⁰ I bilaga 4 redovisas kostnader uppdelade på målprogram för respektive län.

Tabell 5.2 Förhållandet mellan länsstyrelsernas administrationskostnader år 1999 och programmens totala omfattning

Mål-program	Administrationskostnad, mkr	EU-medel/år ¹ , mkr	Total offentlig finansiering ¹ , mkr	EU:s andel av offentlig finansiering, %	Administrationskostnadens andel av EU-medel, %	Administrationskostnadens andel av total offentlig finansiering, %
Mål 2	13,3	272	867	31	4,9	1,5
Mål 5b	16,0	240	762	32	6,6	2,1
Mål 6	14,5	428	829	52	3,4	1,7
Summa	43,8	940	2458	38	4,7	1,8

1. Det totala stödet från EU respektive den totala offentliga finansieringen under programperioden 1995-1999 har delats med 5 år för att få fram ett genomsnitt av stödet under perioden.

Vi har inte analyserat varför administrationskostnaderna för mål 5b under år 1999 är högre än för övriga mål. Några bidragande orsaker kan dock vara följande.

- De geografiska gränserna för programmet avviker i högre grad från länsindelningen, vilket kan öka den organisatoriska komplexiteten.
- Skillnader i var man befinner sig i ”programperiodscykeln”. Ju senare man kommit igång med programmet, desto mer behöver man koncentrera insatserna mot slutet av programperioden.
- Lägre andel EU-medel av den offentliga medfinansieringen än i mål 6, vilket kan kräva mer administrativa resurser för att ordna finansieringen i de enskilda projekten. Detta motsägs dock av att mål 2 har lägst administrationskostnad i förhållande till den totala offentliga finansieringen.

Det går inte att utifrån kostnaderna år 1999 uttala sig om kostnaderna under hela programperioden 1995-1999. Arbetsuppgifter och belastning varierar under programperioden. Perioden har inneburit att en ny organisation med nya arbetsuppgifter successivt byggts upp. Betydande insatser behövs även efter år 1999, främst för granskning av rekvisitioner och därefter utbetalning från fondansvariga myndigheter. De uppgifter som här redovisats för år 1999 är trots det av intresse vid bedömning av de framtida kostnaderna.

Länsstyrelsernas kostnadsfördelning på olika arbetsuppgifter framgår av tabell 5.3¹¹. Mest resurser, 42 procent, har under år 1999 lagts på beredning av ansökningar och beslut, medan 28 procent lagts på granskning av rekvisitioner.

¹¹ I bilaga 4 redovisas kostnadsfördelningen för olika arbetsuppgifter per län.

Tabell 5.3 *Länsstyrelsernas kostnader under år 1999 fördelade på olika arbetsuppgifter*

Arbetsuppgift	Kostnad, tkr	Andel %
Beredning, beslut	20 871	42
Granskning av rekvisition	13 838	28
Information	4 338	8
Förberedelse	2 862	6
Övrigt	7 874	16
Summa	49 783	100

Här finns det skäl att påminna om att fördelningen mellan arbetsuppgifter förändras under programperioden. Tidigare under programperioden torde beredning och beslut ha utgjort en större andel. Tyngdpunkten för granskning av rekvisitioner ligger däremot i slutet eller t.o.m. efter programperioden, eftersom stödet betalas ut efter att kostnaderna uppstått.

80 procent av länsstyrelsens kostnader år 1999 utgjordes av löner. Konsulter användes i mycket begränsad omfattning, 1 procent. Övriga kostnader stod för 19 procent¹². Exempel på vad som ligger i övriga kostnader är resor, utbildning, inventarier, expenser och sammanträden.

Personal

Länsstyrelsernas personal för arbetet med strukturfonderna uppgår till knappt 110 årsarbetskrafter år 1999. Även när det gäller personal ligger mål 5b högst med knappt 39 årsarbetskrafter. Mål 6 har knappt 30 årsarbetskrafter och mål 2 har ca 25 årsarbetskrafter¹³.

Finansiering

När det gäller finansieringen finns stora variationer mellan länen. Som vi beskrivit i kapitel 3 kan finansiering i huvudsak ske på tre sätt:

- länsstyrelsens förvaltningsanslag alt. anslag till självstyrelseorgan (utgiftsområde 18 anslag C1 resp. C2)

¹² Kostnadsfördelning på kostnadsslag per län redovisas i bilaga 4.

¹³ Antal årsarbetskrafter per län redovisas i bilaga 4.

- medel för allmänna regionalpolitiska åtgärder (utgiftsområde 19 anslag A1)
- medel till tekniskt stöd från EU

Av tabell 5.4 framgår hur de olika länen finansierat arbetet med de regionala målprogrammen.

Tabell 5.4 *Finansiering av länsstyrelsens administrationskostnader per län år 1999*

Län	Uo 18		Uo 19		TA-medel		Summa
	Tkr	%	Tkr	%	Tkr	%	Tkr
BD	0	0	2 949	50	2 949	50	5 898
AC	1 995	40	885	18	2 107	42	4 987
Z	900	14	2 270	36	3 170	50	6 340
Y	0	0	3 511	73	1 281	27	4 792
X	100	4	1 383	51	1 245	46	2 728
W	1 221	27	2 067	46	1 204	27	4 492
S	376	21	839	46	616	34	1 831
U	382	65	40	7	179	30	601
T	0	0	1 113	50	1 104	50	2 217
O	0	0	2 517	50	2 516	50	5 033
F ¹	910	45	565	28	560	28	2 035
G ¹	462	52	0	0	420	48	882
H ¹	790	49	415	26	420	26	1 625
E ¹	815	66	0	0	420	34	1 235
K	99	8	611	51	485	41	1 195
I	285	14	1 329	65	445	22	2 059
AB	1 217	76	0	0	376	24	1 593
C	30	100	0	0	0	0	30
D	0	0	150	100	0	0	150
M ²	0	0	30	100	0	0	30
Summa	9 582	19	20 674	42	19 497	39	49 753

1. TA-medlen för Jönköpings, Östergötlands, Kronobergs och Kalmar län är preliminära.

2. I Skåne län har 35 tkr finansierats av självstyrelseorganet.

Av tabellen framgår att strukturfondsadministrationen år 1999 finansierats till 42 procent av sakanslag för regionalpolitiska åtgärder. Ungefär lika stor del, 39 procent, utgörs av TA-medel. Endast 19 procent finansieras via förvaltningsanslaget.

Sex län har uppgett att de helt finansierat strukturfondsadministrationen med andra medel än sitt förvaltningsanslag. Bland dessa finns självstyrelseorganen i såväl Västra Götalands som Skåne län. Dessa organ har dock fått medel för sina förvaltningskostnader via statsbudgeten (utgiftsområde 18 anslag C2). För Skåne läns del, som uppgett att de använt egna medel till

administrationen, kan således konstateras att de kompenseras för detta via nämnda anslag. Länsstyrelser som inte till någon del finansierat verksamheten via sitt förvaltningsanslag är Norrbottens, Västernorrlands, Örebro och Södermanlands län.

Länsstyrelser som finansierat arbetet med de regionala målprogrammen utan att använda sakanslaget för regionalpolitiska åtgärder är Kronobergs, Östergötlands, Stockholms och Uppsala län. Vidare har Västmanlands län till mycket liten del, 7 procent, finansierat arbetet med detta anslag.

Ansökningar och beslut

Totalt för alla länen kom 8 692 ansökningar om strukturfondsstöd från de regionala målprogrammen in under hela programperioden. Av dessa kom 2 009 ansökningar in under år 1999. Antalet beslut under hela programperioden var 7 220, varav 1 920 beslut togs under år 1999. Av totala antalet ansökningar har beslut fattats om 83 procent av antalet ansökningar till och med år 1999.

Relativt få ansökningar får ett negativt beslut. Till stor del torde det kunna förklaras med att det ofta ligger ett betydande arbete från det att en idé uppkommit till en ansökan lämnas in. I detta ingår även kontakter med länsstyrelsen, som då kan redovisa vilka förutsättningarna är för att få strukturfondsstöd. Dessa kontakter leder i en del fall till att man inte går vidare med en ansökan.

Antal ansökningar och beslut kan ställas i relation till de kostnader respektive länsstyrelse har. För länen sammantaget är genomsnittskostnaden per ansökan ca 25 tkr. Utgår man istället från antalet beslut blir genomsnittskostnaden ca 26 tkr.

Nedanstående tabell redovisar kostnaden per ansökan respektive beslut per län. Vi vill dock påpeka att det inte direkt ur tabellen går att utläsa hur effektivt olika länsstyrelser arbetar i förhållande till andra länsstyrelser. För att kunna uttala sig om orsaker till skillnader i kostnader mellan länen behövs en mer ingående jämförelse än vad som rymts i detta uppdrag. Skillnader kan bl.a. bero på att vissa länsstyrelser har fördelat arbetsuppgifter mellan sig så att en länsstyrelse har kostnader för beredning eller granskning som egentligen härrör från ett annat län utan att kompensation ges för detta. Var man befinner sig i "programperiodcykeln" kan också ha betydelse för kostnaderna per ansökan respektive beslut under år 1999.

Tabell 5.5 Kostnad per inkomna ansökningar respektive beslut per län under år 1999

Län	Antal ansökningar	Kostnad/ansökan, tkr	Antal beslut	Kostnad/beslut, tkr
BD	198	29,8	199	29,6
AC	437	11,4	409	12,2
Z	180	35,2	194	32,7
Y	122	39,3	134	35,8
X	137	19,9	125	21,8
W	123	36,5	85	52,8
S	100	18,3	78	23,5
U	24	25,0	24	25,0
T	40	55,4	27	82,1
O	82	61,4	95	53,0
F	98	20,8	86	23,7
G	60	14,7	63	14,0
H	100	16,0	110	14,5
E	79	15,6	80	15,4
K	99	12,1	106	11,3
I	91	22,6	79	26,1
AB ¹	33	48,3	23	69,3
C ¹	2	15,0	0	-
D ¹	3	50,0	2	75,0
M	1	65,0	1	65,0
Summa	2 009	24,8	1 920	25,9

1. Ansökningar i Upplands och Södermanlands län bereds delvis i Stockholms län.

5.3 Centrala myndigheter

De fondansvariga myndigheternas kostnader år 1999 för de regionala målprogrammen var drygt 16 mkr.

Enkäten till de centrala myndigheterna skickades till de fyra fondansvariga myndigheterna: NUTEK, AMS, Jordbruksverket och Fiskeriverket. Frågorna avsåg de regionala målprogrammen, varför administrationskostnaderna för nationella program och gemenskapsinitiativ inte ingår. Liksom för länsstyrelserna ingår inte myndigheternas overheadkostnader i de svar man gett.

Som framgår av tabell 5.6 var kostnaden för de fondansvariga myndigheternas arbete med de regionala målprogrammen 16,3 mkr år 1999. Huvuddelen, 9,6 mkr, står NUTEK för.

Tabell 5.6. De fondansvariga myndigheternas kostnader och personal år 1999 för administration av de regionala målprogrammen

Myndighet	Administrationskostnad, tkr	Årsarbetskrafter
NUTEK	9 615	14,0
AMS	4 241	9,9
Jordbruksverket	2 200	7,0
Fiskeriverket	250	0,6
Summa	16 306	31,5

De fondansvariga myndigheternas insatser fördelas på följande arbetsuppgifter.

Tabell 5.7 Fondansvariga myndigheters kostnader under år 1999 fördelade på olika arbetsuppgifter

Arbetsuppgift	Kostnad, tkr	Andel, %
Utbetalning, kontroller, intern revision	9 141	56
Arbete åt övervakningskommitté	2 093	13
Förberedelser för programperioden 2000-2006	905	6
Information	268	2
Övrigt	3 900	24
Summa	16 306	100

Huvuddelen av myndigheternas insatser, 56 procent, utgörs av utbetalning, kontroller och intern revision. Övriga arbetsuppgifter står för 24 procent. NUTEK står för nästan hela denna post. Här ingår bl.a. kostnader för övervakningskommittéerna och STINS/nationella databasen.

Fördelas de fondansvariga myndigheternas kostnader på kostnadsslag kan konstateras att 2/3 av kostnaderna är löner. Konsulter utgör 12 procent av kostnaderna, medan övriga kostnader står för 22 procent. I jämförelse med länsstyrelserna är användningen av konsulter högre hos de fondansvariga myndigheterna, medan löneandelen är lägre.

I enkäten till de fondansvariga myndigheterna ställdes frågan om kostnader för de uppgifter som förs över till förvaltningsmyndigheterna i och med övergången till programperioden 2000-2006. Endast NUTEK har i enkätsvaret angett sådana kostnader. Totalt år 1999 var kostnaderna för de uppgifter som förs över från NUTEK till förvaltningsmyndigheterna 3 795 tkr.

Den personal som arbetade med dessa uppgifter under år 1999 motsvarar 8,25 årsarbetskrafter.

Tabell 5.8 *Arbetsuppgifter under år 1999 som till programperioden 2000-2006 förs över från NUTEK till förvaltningsmyndigheterna*

Arbetsuppgifter	Kostnad, tkr	Personal, årsarbetskrafter
Utbetalningar	1 500	4
5 %-kontroll	620	1,25
Intern revision	675	1
Data, ekonomi	1 000	2
Summa	3 795	8,25

TA-medel har enbart förekommit när det gäller den s.k. 5 %-kontrollen och har då uppgått till 50 tkr.

De arbetsuppgifter AMS har när det gäller de regionala målprogrammen i egenskap av fondansvarig myndighet för programperioden 1995-1999 förs under programperioden 2000-2006 över till förvaltningsmyndigheterna. AMS kommer dock att ha arbetsuppgifter knutna till programperioden 1995-1999 t.o.m. år 2002. Kostnaderna bedöms av AMS t.o.m. vara högre under år 2000 och 2001 än under år 1999.

AMS har uppgett följande kostnader för administrationen av de regionala målprogrammen 2, 5b och 6 från programperioden 1995-1999.

Tabell 5.9 *Av AMS uppgivna kostnader för administration av de regionala målprogrammen 2, 5b och 6 från programperioden 1995-1999*

År	1999	2000	2001	2002
Kostnad, tkr	4 241	5 000	4 590	1 000

Av tabellen framgår att AMS kostnader under åren 1999-2001 ligger mellan 4 200 och 5 000 tkr.

Jordbruksverket behåller under programperioden 2000-2006 arbetsuppgifter när det gäller jordbruksstöd för utveckling av landsbygden från Jordbruksfondens utvecklingssektion. I mål 1-området ingår dessa stöd i mål 1-programmet, medan det i övriga delen av landet hanteras utanför målprogrammen och finansieras av garantisektionen. Stöd till investeringar i jordbruksföretag, startstöd till unga jordbrukare och kompetensutveckling beslutas av respektive länsstyrelse medan Jordbruksverket betalar ut stöden. Stöd till förbättrad bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter både beslutas

och betalas ut av Jordbruksverket.¹⁴ Jordbruksverket hade motsvarande arbetsuppgifter under föregående programperioden.

Arbetsuppgifter som i och med den nya programperioden går över från Jordbruksverket till förvaltningsmyndigheterna är utbetalning av medel från Jordbruksfonden i de regionala målprogrammen (med undantag av de stöd som nämndes ovan). På samma sätt som för övriga fondansvariga myndigheter kommer dock Jordbruksverket att arbeta med utbetalningar m.m. från förra programperioden fram t.o.m. år 2002.

Jordbruksverkets kostnader år 1999 för arbetet med de regionala målprogrammen har av verket angetts till drygt 2 000 tkr. Verket bedömer att kostnaderna för mål 1 under åren 2000 – 2002 uppgår till 1 500 tkr, 1 100 tkr respektive 800 tkr. För åren därefter uppges kostnaden vara 800 tkr/år. Under åren 2000 och 2001 ingår en kostnad på 250 tkr per år för utveckling av IT-stöd.

Under förutsättning att kostnaden för hantering av stöd från Jordbruksfondens garantisektion ligger på ungefär samma nivå år 1999 som under den nya programperioden, kan kostnaden för de uppgifter som förs över från Jordbruksverket till förvaltningsmyndigheterna under år 1999 uppskattas ligga mellan 800 – 1 200 tkr. Jordbruksverket påpekar i enkäten att de personer som på detta sätt frigörs behövs i administrationen av det nya landsbygdsprogrammet.

Fiskeriverket anger att inga tidigare mål 6-uppgifter förs över till förvaltningsmyndigheterna.

Det är vanskligt att utifrån de siffror som anges ovan för AMS och Jordbruksverket dra slutsatser om hur stora kostnaderna är för de arbetsuppgifter som förs över från de fondansvariga myndigheterna till förvaltningsmyndigheterna. Arbetsuppgifterna har en kraftig tyngdpunkt mot slutet och ibland även efter programperioden. Det är dessa år vi fått kostnadsuppgifter för. Skulle vi istället se över hela programperioden torde den årliga kostnaden vara lägre. På samma sätt kan antas att förvaltningsmyndigheternas kostnader för dessa uppgifter är begränsade i början för att stiga mot slutet av programperioden.

En grov uppskattning av de fondansvariga myndigheternas kostnader för de uppgifter som förs över till förvaltningsmyndigheterna hamnar på ca 9 mkr. Beräkningen utgår från beskrivningarna ovan. De uppgifter vi använt är för NUTEK 3,8 mkr, för AMS 4,2 mkr och för Jordbruksverket 1 mkr.

¹⁴ Rådets förordning (EG) nr 1257/1999 av den 17 maj 1999.
Förordning (1999:1424) med förvaltning av EG:s strukturfonder

6 Kostnader för programperioden 2000-2006

6.1 Länsstyrelser och självstyrelseorgan

Länsstyrelsernas administrationskostnader för strukturfondsarbetet beräknas år 2001 uppgå till drygt 96 mkr, varav de fem förvaltningsmyndigheternas del är drygt 53 mkr.

Länsstyrelserna kommer i varierande omfattning vara engagerade i arbetet med strukturfonderna under den nya programperioden. Fem länsstyrelser är utsedda till förvaltningsmyndigheter och får därmed nya och utökade uppgifter. Övriga län¹⁵ fungerar som beredande sekretariat och även deras insatser kommer att variera beroende på vilket målområde de ingår i och hur stor del av länet som berörs.

De administrativa kostnaderna för länen och självstyrelseorganen sammantaget beräknas år 2000 uppgå till drygt 82 mkr. De fem förvaltningsmyndigheterna beräknar kostnaderna till ca 41 mkr, dvs. hälften av länens sammanlagda kostnader. För år 2001 ökar de beräknade kostnaderna till drygt 96 mkr, varav förvaltningsmyndigheterna står för 53,3 mkr. Kostnaderna ligger för resterande perioden kvar ungefärligen på denna nivå.

I tabell 6.1 redovisas länsstyrelsernas samlade administrativa kostnader och årsarbetskrafter fördelat på mål 1 och 2 i programperioden 2000-2006 samt de regionala målen från föregående programperiod¹⁶.

Tabell 6.1 Samtliga länsstyrelsernas beräknade administrationskostnader och årsarbetskrafter för arbete med de geografiskt avgränsade målprogrammen åren 2000-2006

ÅR	Mål 1		Mål 2		Förra perioden		Summa	
	mkr	åa	mkr	åa	mkr	åa	mkr	åa
2000	29,0	54	18,0	33	35,4	74	82,4	161
2001	41,7	77	41,5	79	13,5	27	96,7	183
2002	50,0	92	43,9	85	2,4	4	96,3	181
2003	52,1	96	43,5	83			95,6	179
2004	52,1	96	43,3	83			95,4	179
2005	52,1	96	43,3	83			95,4	179
2006	52,1	96	43,0	82			95,1	178

¹⁵ Hallands län berörs i mycket liten utsträckning och har inte avsatt några resurser. Eventuella ansökningar hanteras av självstyrelseorganet i Västra Götalands län.

¹⁶ Administrationskostnader totalt och per årsarbetskraft redovisas länsvis i bilaga 4.

De av länsstyrelserna beräknade totala administrativa kostnaderna år 2000 på drygt 82 mkr är 32 mkr högre än för år 1999 (se tabell 5.1). Räknar man enbart arbetsuppgifterna för den nya programperioden framgår att administrationskostnaderna är ca 47 mkr i år, men stiger till ca 83 mkr år 2001. Fr.o.m. år 2002 är länsstyrelsens beräknade administrativa kostnader drygt 96 mkr, vilket är nästan dubbelt så mycket som år 1999.

Av kostnaderna år 2000 läggs ca 32 procent på mål 1 och 23 procent på mål 2, medan 45 procent avser kostnader för förra programperioden.

I de totala kostnaderna och årsarbetskrafterna för mål 1 ingår resurser för mål 3 inom mål 1-området år 2000 med drygt 5 mkr och drygt 10 årsarbetskrafter. För perioden 2001- 2006 utgör motsvarande administrationskostnader ca 7 mkr och 13,5 årsarbetskrafter årligen¹⁷.

Jämför man de administrativa kostnadernas andel av strukturfondstöden för nya mål 1 och 2 får man fram följande bild.

Tabell 6.2 Administrationskostnadernas andel av stödets storlek per mål. Årligt genomsnitt för perioden 2000-2006

Målprogram	Genomsnittlig administrationskostnad, mkr/år	EU-medel (genomsnitt 2000-2006), mkr	Total offentlig finansiering, mkr	EU:s andel av offentlig finansiering, %	Administrationskostnadens andel av EU-medel, procent	Administrationskostnadens andel av total offentlig finansiering, %
Mål 1	47	908	1646	55	5,2	2,9
Mål 2	33,3	514	1230	42	6,5	2,7
Summa	80,3	1422	2875	49	5,6	2,8

Nedan särredovisas förvaltningsmyndigheternas beräknade administrationskostnader för arbetet med de regionala strukturfonderna åren 2000-2006.

¹⁷ I bilaga 4 särredovisas kostnader och årsarbetskrafter för mål 3-åtgärder i mål 1-området.

Tabell 6.3 *Beräknade administrationskostnader och årsarbetskrafter för de fem förvaltningsmyndigheternas arbete med de geografiskt avgränsade målprogrammen åren 2000-2006*

År	Mål 1		Mål 2		Förra perioden		Summa	
	mkr	åa	mkr	åa	mkr	åa	mkr	åa
2000	15,5	25	9,0	12	16,4	29	40,9	66
2001	22,9	35	23,1	39	7,2	12	53,3	86
2002	29,7	46	23,6	41	1,3	2	54,5	89
2003	30,9	47	23,6	41			54,5	88
2004	30,9	47	23,6	41			54,5	88
2005	30,9	47	23,6	41			54,5	88
2006	30,9	47	23,6	41			54,5	88

Av kostnaderna år 2000 fördelas 36 procent på mål 1, mål 2 står för 23 procent medan 41 procent hänförs till förra programperioden. Fr.o.m. år 2003, då arbetet med förra perioden kommer att vara avslutat beräknas administrationskostnaderna för mål 1 utgöra 54 procent respektive 46 procent för mål 2.

I uppgifterna om förvaltningsmyndigheternas kostnader och årsarbetskrafter år 2000 för mål 1 ingår för arbetet med mål 3 ca 1,5 mkr och drygt två årsarbetskrafter. För perioden 2001 - 2006 utgör motsvarande administrationskostnader ca 3,7 mkr och sex årsarbetskrafter årligen.

Länsstyrelserna har beräknat hur kostnaderna kommer att fördela sig på olika arbetsuppgifter. Fördelning på olika arbetsuppgifter för år 2000 och 2001 framgår av tabell 6.4. Arbetsuppgifterna är i tabellen inte uppdelade efter vilken programperiod de hänförs till.

Tabell 6.4 *De administrativa kostnadernas fördelning på arbetsuppgifter för år 2000 och 2001 i samtliga län*

Arbetsuppgift	år 2000		år 2001	
	mkr	%	mkr	%
Förberedelse	13,2	16		
Beredning, beslut	24,3	30	45,7	47
Information	7,6	9	8,2	8
Granskning av rekvisitioner	25,2	31	25,3	26
Utbetalning, kontroller, intern revision	3,6	4	8,3	9
Övrigt	8,5	10	9,2	10
Summa	82,4		96,7	

Beredning och beslut samt granskning tar störst andelar av resurserna båda åren. Av tabellen framgår vidare att kostnaderna för beredning och beslut fördubblas från i år till år 2001. Granskning och kontroll tar mest resurser år 2000, medan beredning och beslut dominerar år 2001. Den procentuella fördelningen mellan arbetsuppgifterna är sedan likartad år 2002 och 2003. Kostnaderna för utbetalning m.m. står för mindre än 10 procent av kostnaderna, även om dessa mer än fördubblas till år 2001.

Även i den nya programperioden utgör löner den största andelen av kostnaderna nämligen 76 procent¹⁸. Kostnaden för konsulter beräknas till 3 procent och övriga kostnader till 21 procent.

Flertalet län har angett att de tänker söka medfinansiering av TA-medel för merparten av arbetsuppgifterna såsom beredning, information, granskning och utbetalning (jämför med uppräknade arbetsuppgifter i tabell 6.4).

Vi har frågat de fem förvaltningsmyndigheterna vilka tillkommande arbetsuppgifter de bedömer att de får under den nya programperioden och hur stora administrativa resurser de bedömer kommer att krävas för dessa. För år 2000 uppgav de kostnader på ca 12 mkr för tillkommande arbetsuppgifter. För åren 2001-2003 stiger motsvarande siffra till drygt 23 mkr per år.

Vad förvaltningsmyndigheterna tagit upp som tillkommande arbetsuppgifter och därmed förknippade kostnader varierar mellan länen. Några har huvudsakligen tagit upp de kostnader som hänger ihop med den nya rollen som utbetalande myndighet, medan andra har räknat med arbetsuppgifter som över huvud taget hänger ihop med deras nya roll som förvaltningsmyndighet. Vi har därför ur svaren sökt skilja ut de uppgifter som hör ihop med rollen som utbetalande myndighet och finner då att de tillkommande kostnaderna för utbetalning m.m. år 2000 utgör knappt 5 mkr eller ca en tredjedel av de kostnader förvaltningsmyndigheterna uppgett som tillkommande arbetsuppgifter. För åren 2001-2003 stiger de genomsnittliga kostnaderna för utbetalning etc. till ca 13 mkr årligen eller ca hälften av kostnaderna för tillkommande arbetsuppgifter.

6.2 Centrala myndigheter

De centrala myndigheternas kostnader år 2000 är drygt 18 mkr för att sedan sjunka till knappt 6 mkr årligen fr.o.m. år 2003.

De centrala myndigheterna NUTEK, AMS, Jordbruksverket och Fiskeriverket kommer i varierande utsträckning att vara engagerade i administrationen av de regionala målprogrammen under åren 2000-2006. Alla myndig-

¹⁸ Lönekostnader totalt och per årsarbetskraft redovisas länsvis i bilaga 4.

heterna kommer under åren 2000-2002 att ha arbetsuppgifter som härrör från programperioden 1995-1999. För NUTEK, Jordbruksverket och Fiskeriverket tillkommer de uppgifter som dessa myndigheter har i programperioden 2000-2006. Jordbruksverket och Fiskeriverket är bara berörda av mål 1, medan NUTEK har uppgifter både inom mål 1 och 2.

Tabell 6.5 *Centrala myndigheternas kostnader för administrationen av de regionala målprogrammen under åren 2000-2006, tkr*

G=Programperioden 1995-1999. N=Programperioden 2000-2006

År		NUTEK	Jordbruks- verket	AMS	Fiskeri- verket	Del- summa	Summa
2000	G	5 275	800	5 000	200	11 275	
	N	4 550	1 500		900	6 950	18 225
2001	G	5 575	600	4 590	200	10 965	
	N	4 300	1 100		750	6 150	17 115
2002	G	3 500	200	1 000	200	4 900	
	N	4 300	800		750	5 850	10 750
2003		9 800	800		700		11 300
2004		4 300	800		700		5 800
2005		4 300	800		700		5 800
2006		4 300	800		700		5 800
Totalt		50 200	8 200	10 590	5 800		74 790

Myndigheternas kostnader under åren 2000-2002 för uppgifter som härrör från programperioden 1995-1999 utgör 27,1 mkr. Dras dessa kostnader bort från myndigheternas totala kostnader betyder det att de centrala myndigheternas kostnader under åren 2000-2006 blir 47,6 mkr eller i genomsnitt ca 6,8 mkr per år. För att få en total kostnad för de centrala myndigheterna bör dock läggas till dels kostnader som kvarstår efter den nya programperiodens slut, dels kostnader hos andra myndigheter som också är berörda av de regionala målprogrammen. Till dessa myndigheter kan räknas Svenska ESF-rådet för arbetsuppgifter knutna till mål 3-åtgärder i mål 1-området och Glesbygdverket. Det ingick dock inte i uppdraget att redovisa kostnader för dessa myndigheter.

NUTEK:s kostnader år 2003 är avsevärt högre än för de följande åren. Detta förklaras av att man ansvarar för mittutvärderingar. Under åren 2002 och 2003 har 3,8 respektive 5,8 mkr avsatts för dessa. Utvärderingarna genomförs av externa utvärderare.

De centrala myndigheternas kostnader för mål 1 är högre än för mål 2. För åren 2000-2006 uppskattar myndigheterna den totala kostnaden för mål 1 till 29,9 mkr, medan motsvarande kostnad för mål 2 uppskattas till 17,8 mkr.

I bilaga 4 redovisas bedömd personalåtgång för de centrala myndigheterna under åren 2000-2006.

De centrala myndigheternas kostnader har fördelats på olika arbetsuppgifter under åren 2000-2003.

Tabell 6.6 *De centrala myndigheternas kostnader fördelade på arbetsuppgifter, tkr*

Arbetsuppgift	2000		2001		2002		2003	
	tkr	%	tkr	%	tkr	%	tkr	%
Förberedelser för nya programperioden	850	5						
Utbetalning, kontroller, intern revision	11 900	65	11 440	67	3 850	30	700	6
Information	900	5	700	4	650	5	580	5
Arbete åt övervakningskommittéer	2 400	13	3 035	18	3 030	24	3 020	27
Övrigt	2 175	12	1 940	11	5 220	41	7 050	62
Summa	18 225	100	17 115	100	12 750	100	11 350	100

När det gäller arbetsuppgifter dominerar ”utbetalning, kontroller, intern revision” under år 2000 och 2001 med en total kostnad på 11,9 respektive 11,4 mkr. År 2002 minskar kostnaden för dessa arbetsuppgifter till 3,8 mkr för att år 2003 sjunka ytterligare till 700 tkr. Fr.o.m. år 2003 är det enbart Jordbruksverket som anger kostnader för denna arbetsuppgift, då de är utbetalande myndighet för vissa åtgärder i mål 1-området (jämför kapitel 5).

När det gäller arbete åt övervakningskommittéer står NUTEK för merparten av kostnaderna. För åren 2001-2003 beräknas detta kosta 2,9 mkr per år för NUTEK, 20-35 tkr per år för Jordbruksverket och 100 tkr per år för Fiskeriverket. Kostnaderna för de övervakningskommittéer NUTEK är sekretariat för har av NUTEK beräknats till 550 tkr år 2000 och 900 tkr per år under åren 2001-2003. I dessa kostnader ingår inte löner för den personal på NUTEK som arbetar för övervakningskommittéerna.

Att övriga arbetsuppgifter stiger kraftigt åren 2002 och 2003 förklaras av kostnaderna för mittutvärderingar som kommenterats ovan. Uppgifter om kostnaderna för den gemensamma databasen där beslut om strukturfondsstöd registreras och som NUTEK hittills ansvarat för har bara delvis kunnat erhållas. Driftkostnaderna uppskattas till 200 tkr per år exklusive löner. Till det kommer kostnader för det utvecklingsarbete som bedrivs under år 2000 och eventuella kommande förändringar i regelverket som föranleder änd-

ringar i databasen. De sistnämnda kostnaderna har för närvarande inte kunnat uppskattas av NUTEK.

6.3 Kommentarer till redovisade svar

Viss osäkerhet om framtida kostnader

Som vi nämnde i inledningen har flera svarande kommenterat att de svar man lämnat rymmer osäkerheter vad gäller de framtida kostnaderna. I enkäten frågade vi efter kostnader t.o.m. år 2006 med uppdelning på arbetsuppgifter och kostnadsslag t.o.m. år 2003.

Förutom en allmän svårighet att göra sådan framtida uppskattningar nämnde även några att man var osäker på vad de nya krav som ställs bl.a. på kontroll i och med den nya programperioden kommer att innebära. För de fem förvaltningsmyndigheterna handlar det dessutom om delvis helt nya arbetsuppgifter. En annan orsak till osäkerhet som nämndes var att organisationen för programmen inte är helt klar. Det kan gälla såväl inom länsstyrelsen som om man i olika frågor kommer att samverka mellan länen. En samverkan mellan länen kan enligt vår mening vara intressant att pröva för att begränsa de totala kostnaderna.

Administrationskostnaderna ökar

Tidigare har vi konstaterat att de totala administrationskostnaderna ökar under den nya programperioden. Detta gäller även om hänsyn tas till att det nu finns en överlappning mellan programperioderna på så sätt att båda perioderna ska hanteras samtidigt.

I sammanfattning uppger länsstyrelser och centrala myndigheter följande bedömda kostnader.

Administrationskostnader för regionala målprogram, mkr

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Länsstyrelser/ självstyrelseorgan	49,8	82,4	96,7	96,3	95,6	95,4
Centrala myndigheter	16,3	18,2	17,1	10,8	11,3	5,8
Summa	66,1	100,6	113,8	107,1	106,9	101,2

Kostnadsökningen hos länsstyrelserna på knappt 47 mkr mellan år 1999 och 2001 har flera orsaker. Dels får förvaltningsmyndigheterna nya arbetsupp-

gifter, dels är kostnaderna högre än för motsvarande arbetsuppgifter under förra programperioden.

De kostnader som förvaltningsmyndigheterna uppgett tillkommer är för år 2000 ca 12 mkr och drygt 23 mkr per år under åren 2001-2003. Av detta utgör kostnader för utbetalning, kontroller och intern revision knappt 5 mkr år 2000 och ca 13 mkr per år under åren 2001-2003.

Ytterligare en förklaring till kostnadsökningen är att den totala stödvolymen ökar. Den sammanlagda offentliga finansieringen för de regionala målprogrammen ökar med i genomsnitt 14 procent per år i förhållande till den föregående programperioden. Om vi utgår från kostnaderna år 1999 och antar att administrationskostnaderna ökar i proportion till den ökade stödvolymen innebär det en kostnadsökning på drygt 7 mkr.

Resterande del av kostnadsökningen förklaras av att länsstyrelserna bedömer att kostnaderna för beredning och beslut samt granskning av rekvisitioner kräver mer resurser. Överslagsmässigt kan denna kostnadsökning uppskattas till 15-20 mkr. I viss utsträckning kan det förklaras med ökade krav på handläggningen främst vad gäller kontroller och uppföljning. Flera länsstyrelser har dessutom kommenterat sina svar med att man varit underbemannad under den föregående programperioden och att man nu redovisat vad man anser vara en rimlig bemanning.

Ett annat sätt att jämföra administrationskostnaderna mellan år 1999 och programperioden 2000-2006 är att beräkna administrationskostnadens andel av den sammanlagda offentliga finansieringen. Under programperioden 2000-2006 utgör administrationskostnaderna i genomsnitt 2,8 procent av den offentliga finansieringen (se tabell 6.2). Motsvarande värde för år 1999 var 1,8 procent (se tabell 5.2). Jämförelsen visar att administrationskostnaderna ökar, även när hänsyn tas till att den sammanlagda stödnivån är högre.

Vi har tidigare bedömt att de centrala myndigheternas kostnader år 1999 för uppgifter som förs över till förvaltningsmyndigheterna uppgår till ca 9 mkr. Vidare har förvaltningsmyndigheternas kostnader för utbetalning, kontroll och intern revision uppskattats till ca 13 mkr per år under åren 2001-2003. I enkäten frågade vi inte efter en särredovisning av dessa kostnader fr.o.m. år 2004. Det kan dock antas att utbetalningar, kontroller och intern revision ökar mot slutet av programperioden. Förvaltningsmyndigheterna har angett att de totala administrationskostnaderna per år är lika stora under åren 2003 – 2006 . Ökade kostnader för utbetalning, kontroll och intern revision innebär antingen att andra arbetsuppgifter minskar i motsvarande omfattning eller att de totala kostnaderna underskattats.

Att kostnaderna totalt ökar för utbetalningar, kontroller och intern revision när förvaltningsmyndigheterna övertar dessa uppgifter från de centrala myn-

digheterna kan förklaras med att det blir fler organisationer som ska utföra motsvarande arbetsuppgifter. Detta torde i sig innebära kostnadsökningar eftersom en viss "grundnivå" måste finnas på alla berörda organisationer. Vidare kan konstateras att särskilt AMS och Jordbruksverket, men även i viss mån NUTEK, hanterar andra ärenden av liknande slag. Det kan därför antas att det finns "stordriftsfördelar" hos dessa myndigheter vid hantering av utbetalningar av strukturfondsstöd. En fördel med förvaltningsmyndigheterna torde dock vara att det blir ett närmare samband mellan granskning av rekvisitioner och utbetalningar. De krav som ställs för utbetalning kan då ha lättare att slå igenom i såväl granskning av rekvisitioner som i tidigare skeden.

Vi har ovan diskuterat de ökade totala kostnaderna för länsstyrelsernas administration av de regionala målprogrammen. Vi vill också peka på att skillnaderna i uppgivna administrationskostnader mellan länen varierar betydligt såväl under år 1999 som under den nya programperioden. Vi har då jämfört kostnad per ansökan/beslut under år 1999 och totalkostnad respektive lönekostnad per årsarbetskraft under åren 1999 – 2001. Det kan finnas många orsaker till dessa variationer som t.ex. skillnader i arbetsuppgifter, omfattning på verksamheten och löneläge. Dessa och andra nyckeltal bör dock kunna vara utgångspunkt för en närmare analys av kostnadspåverkande faktorer i syfte att ta till vara och sprida erfarenheter av effektiva arbetssätt.

Finansieringen av administrationskostnaderna bör bli mer enhetlig

I kapitel 5 visade vi att finansieringen av länsstyrelsernas kostnader för administration av de regionala målen varierar stort. Noterbart är att den svenska delen av finansieringen till 2/3 består av sakanslag för regionalpolitiska åtgärder, medan endast 1/3 finansieras via förvaltningsanslaget.

Utgångspunkten bör enligt vår mening vara att den svenska finansieringen sker över förvaltningsanslaget. Undantag från detta kan vara väl specificerade kostnader t.ex. för strukturfondsdelegationerna. Tydliga anvisningar behövs för vilka administrationskostnader sakanslaget för regionalpolitiska åtgärder kan användas till.

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

Bilaga 4

Redovisning av enkätsvar uppdelade per län

I denna bilaga redovisas svar på vissa av enkätfrågorna länsvis. Tabeller och redovisningar har följande innehåll.

Tabell 1	Kostnadsfördelning per mål och län år 1999
Tabell 2	Kostnadernas fördelning år 1999 på löner, konsulter och övrigt per län
Tabell 3	Fördelning av kostnader år 1999 på olika arbetsuppgifter länsvis
Tabell 4	Fördelning av årsarbetskrafter per mål och län år 1999
Tabell 5	Totala kostnader, årsarbetskrafter samt totalkostnad per årsarbetskraft länsvis för administrationen av de regionala strukturfondsmålen för åren 1999, 2000 och 2001
Tabell 6	Lönekostnader, årsarbetskrafter samt lönekostnad per årsarbetskraft länsvis för administrationen av de regionala strukturfondsmålen för åren 1999, 2000 och 2001
Tabell 7	Kostnadernas fördelning på olika arbetsuppgifter per län år 2000 och 2001
Tabell 8	Personalåtgång för centrala myndigheters administration av regionala strukturfondsprogram åren 2000-2006
Redovisning 9	Kostnader och personal för mål 3-åtgärder i mål 1

Tabell 1: Kostnadsfördelning per mål och län år 1999 (tkr)

Län	Mål 2	Mål 5b	Mål 6	Ofördelat	Förberedelse för 2000-2006	Summa
BD	2 244		2 704		950	5 898
AC	923	1 179	2 536		350	4 988
Z			5 905		435	6 340
Y	1 330	124	1 015	1 980	343	4 792
X	358	1 630	640		100	2 728
W	1 426	1 262	1 057	624	123	4 492
S	582	356	628	264		1 830
U	544	14		7	36	601
T	2 217					2 217
O	2 658	1 975		250	150	5 033
F		1 895			140	2 035
G		806			76	882
H		1 550			50	1 600
E		1 229				1 229
K	974	122			99	1 195
I		2 059				2 059
AB		1 593				1 593
C		30				30
D		110			40	150
M		50			15	65
Totalt	13 257	15 984	14 485	3 125	2 907	49 758

Tabell 2: Kostnadernas fördelning år 1999 på löner, konsulter och övrigt per län

Län	Löner		Konsulter		Övrigt		Summa tkr
	tkr	%	tkr	%	tkr	%	
BD	4 217	73			1 558	27	5 775
AC	3 809	76			1 179	24	4 988
Z	4 373	69	20	0	1 947	31	6 340
Y	4 537	95			255	5	4 792
X	2 240	82	100	4	388	14	2 728
W	3 852	86			640	14	4 492
S	1 423	78			408	22	1 831
U	426	71			175	19	601
T	1 578	71	204	9	435	20	2 217
O	4 146	82	241	5	646	13	5 033
F	1 526	75	32	2	477	23	2 035
G	791	90			91	10	882
H	1 500	92			125	8	1 625
E	1 162	93			87	7	1 249
K	862	72			333	28	1 195
I	1 760	85	40	2	259	13	2 059
AB	1 163	73			430	27	1 593
C	18	60			12	40	30
D	100	67	40	27	10	7	150
M	35	54			30	46	65
Totalt	39 517	80	677	1	9 485	19	49 679

Tabell 3: Fördelning av kostnader år 1999 på olika arbetsuppgifter länsvis

Län	Förberedelser för 2000-2006	Beredning, beslut	Information	Granskning av rekvisition	Övrigt	Summa
BD	950	1 828	750	2 120	250	5 898
AC	310	2 048	185	1 265	1 179	4 988
Z	435	2 610	685	1 775	835	6 340
Y	343	1 919	550	1 555	425	4 792
X	100	1 580	180	580	288	2 728
W	123	2 122	124	981	1 142	4 492
S	0	1 258	0	573	0	1 831
U	36	402	40	0	123	601
T	0	342	111	1 073	691	2 217
O	150	2 393	498	1 193	799	5 033
F	120	1 045	220	352	298	2 035
G	76	380	30	305	91	882
H	50	690	285	600	0	1 625
E	0	348	35	242	604	1 229
K	99	328	102	666	0	1 195
I	15	522	20	452	1 050	2 059
AB	0	943	500	80	70	1 593
C	0	7	3	7	13	30
D	40	75	10	20	5	150
M	15	30	10	0	10	65
Totalt	2 862	20 871	4 338	13 838	7874	49 783

**Tabell 4: Fördelning av årsarbetskrafter per mål och län år 1999
(tkr)**

Län	Mål 2	Mål 5b	Mål 6	Ofördelat	Förberedelse för 2000-2006	Summa
BD	3,5		5,1		1,5	10,1
AC	1,8	2,4	5,7		1,0	10,8
Z			10,7		1,0	11,7
Y	3,6	0,3	2,7	5,2	0,5	12,3
X	0,5	4,0	1,3		0,3	6,1
W	3,3	3,2	2,6	2,0	0,3	11,3
S	1,2	0,9	1,6	1,0		4,7
U	1,0	0,1			0,1	1,1
T	3,8					3,8
O	4,5	4,0		0,8	0,4	9,7
F		4,8			0,3	5,1
G		2,1			0,2	2,3
H		4,5			0,1	4,6
E		4,3				4,3
K	2,4	0,3			0,2	2,9
I		4,8				4,8
AB		2,8				2,8
C		0,1				0,1
D		0,3			0,1	0,4
M		0,1				0,1
Totalt	25,5	38,7	29,6	9,0	5,9	108,6

Tabell 5: Totala kostnader, årsarbetskrafter samt totalkostnad per årsarbetskraft länsvis för administrationen av de regionala strukturfondsmålen för åren 1999, 2000 och 2001, tkr

Län	1999			2000			2001		
	tkr	åa	tkr/åa	tkr	åa	tkr/åa	tkr	åa	tkr/åa
BD	5 898	10,14	582	14 219	23,87	596	13 075	19,87	658
AC	4 988	10,81	461	10 000	20,00	500	10 000	20,00	500
Z	6 340	11,65	544	10 965	17,00	645	14 409	22,00	655
Y	4 792	12,30	390	7 696	19,50	395	8 460	21,50	393
X	2 728	6,05	451	5 330	10,20	523	7 450	13,70	544
W	4 492	11,30	398	6 200	15,50	400	6 200	15,50	400
S	1 830	4,70	389	1 300	3,00	433	2 600	5,50	473
U	601	1,11	541	2 400	4,00	600	2 400	4,00	600
T	2 217	3,75	591	4 641	7,05	658	7 220	12,25	589
O	5 033	9,65	522	5 330	11,60	459	5 500	10,60	519
F	2 035	5,10	399	5 808	8,70	668	11 113	18,50	601
G	882	2,30	383	1 355	3,45	393	1 197	3,00	399
H	1 600	4,60	348	1 600	4,50	356	1 850	5,00	370
E	1 229	4,30	286	1 535	4,25	361	1 347	4,00	337
K	1 195	2,85	419	1 141	2,27	503	1 141	2,27	503
I	2 059	4,75	433	2 120	4,50	471	2 120	4,50	471
AB	1 593	2,80	569	615	1,70	362	365	1,00	365
C	30	0,05	600	30	0,05	600	30	0,05	600
D	150	0,35	429	110	0,25	440	110	0,25	440
M	65	0,06	1 083	50	0,07	714	90	0,10	900
Totalt	49 757	109	458	82 445	161	511	96 677	184	527

Tabell 6: Lönekostnader, årsarbetskrafter samt lönekostnad per årsarbetskraft länsvis för administrationen av de regionala strukturfondsmålen för åren 1999, 2000 och 2001, tkr

Län	1999			2000			2001		
	tkr	åa	tkr/åa	tkr	åa	tkr/åa	tkr	åa	tkr/åa
BD	4 217	10,14	416	10 383	23,87	435	9 548	19,87	481
AC	3 809	10,81	352	8 100	20,00	405	8 000	20,00	400
Z	4 373	11,65	375	6 600	17,00	388	8 500	22,00	386
Y	4 537	12,30	369	6 434	19,50	330	7 426	21,50	345
X	2 240	6,05	370	4 700	10,20	461	6 150	13,70	449
W	3 852	11,30	341	5 425	15,50	350	5 425	15,50	350
S	1 423	4,70	303	1 000	3,00	333	2 200	5,50	400
U	426	1,11	384	1 800	4,00	450	1 800	4,00	450
T	1 578	3,75	421	3 373	7,05	478	5 600	12,25	457
O	4 146	9,65	430	4 830	11,60	416	4 400	10,60	415
F	1 526	5,10	299	3 385	8,70	389	7 843	18,50	424
G	791	2,30	344	1 260	3,45	365	1 102	3,00	367
H	1 500	4,60	326	1 450	4,50	322	1 700	5,00	340
E	1 162	4,30	270	1 331	4,25	313	1 207	4,00	302
K	862	2,85	302	882	2,27	389	882	2,27	389
I	1 760	4,75	371	1 710	4,50	380	1 710	4,50	380
AB	1 163	2,80	415	515	1,70	303	335	1,00	335
C	18	0,05	360	18	0,05	360	18	0,05	360
D	100	0,35	286	75	0,25	300	75	0,25	300
M	35	0,06	583	35	0,07	500	60	0,10	600
Totalt	39 518	109	364	63 306	161	392	73 981	184	403

Tabell 7: Kostnadernas fördelning på olika arbetsuppgifter per län år 2000 och 2001

Län	År	Förberedelser för 2000-2006	Beredning, beslut	Information	Granskning av rekvisitioner	Utbet., kontroller intern revision	Övrigt	Summa
BD	2000	4 429	4 041	700	2 529	2 520		14 219
	2001		7 026	1 000	2 530	2 520		13 076
AC	2000	600	5 000	600	2 400		1 400	10 000
	2001		5 000	500	3 000		1 500	10 000
Z	2000	1 500	865	800	7 000	524	276	10 965
	2001		4 500	1 000	4 765	3 144	1 000	14 409
Y	2000	1 539	1 972	1 539	2 003		644	7 696
	2001		4 530	1 345	1 998		588	8 460
X	2000	1 000	1 850	700	1 150	200	430	5 330
	2001		4 500	650	1 350	450	500	7 450
W	2000	800	1 200	400	1 800		2 000	6 200
	2001		2 800	300	1 800		1 300	6 200
S	2000	700	100	100	300		100	1 300
	2001		1 200	200	1 000		200	2 600
U	2000	600	900	600	300			2 400
	2001		1 500	300	600			2 400
T	2000	350	1 840	300	2 151			4 641
	2001		2 700	630	2 640	1 250		7 220
O	2000	500	2 630	400	1 600		200	5 330
	2001		4 000	400	400		700	5 500
F	2000	288	2 232	639	919	164	1 566	5 808
	2001		4 292	1 278	2 807	822	1 914	11 113
G	2000	335	435	70	420		95	1 355
	2001		627	50	425		95	1 197
H	2000	200	450	400	550			1 600
	2001		850	300	700			1 850
E	2000	226	178	105	495		531	1 535
	2001		537	36	322		454	1 349
K	2000	50	150	51	890		0	1 141
	2001		865	25	200		51	1 141
I	2000	50	190	190	570		1 120	2 120
	2001		475	110	640		895	2 120
AB	2000		230		85	200	100	615
	2001		190		85	60	30	365
C	2000		7	3	7		13	30
	2001		7	3	7		13	30
D	2000	35	30	10	20	10	5	110
	2001		45	15	20	20	10	110
M	2000	15	25	5			5	50
	2001		50	25	10		5	90
Summa	2000	13 217	24 325	7 611	25 189	3 618	8 485	82 445
	2001		45 694	8 167	25 299	8 266	9 255	96 680

Tabell 8: Personalåtgång för centrala myndigheters administration av regionala strukturfondsprogram åren 2000-2006

G=Programperioden 1995-1999. N=Programperioden 2000-2006

År		NUTEK	Jordbruks- verket	AMS	Fiskeri- verket	Delsumma	Summa
2000	G	8,25	2,4	10,5	0,5	21,65	
	N	4,25	3,2		2,1	9,55	31,2
2001	G	8,25	1,8	8	0,5	18,55	
	N	4,25	2,5		2	8,75	27,3
2002	G	8,25	0,6	2,5	0,5	11,85	
	N	4,25	2,5		1,7	8,45	20,3
2003		4,25	2,5		1,7	8,45	8,45
2004		4,25	2,5		1,7	8,45	8,45
2005		4,25	2,5		1,7	8,45	8,45
2006		4,25	2,5		1,7	8,45	8,45

Kostnader och personal för mål 3-åtgärder i mål 1

Administrationskostnader för och dimensionering av personal i mål 3-åtgärder inom mål 1-programmen har särskilt redovisats. I flera län uppger man att det inte är klart hur organisationen ska se ut. I tabellerna nedan anges administrationskostnader och personaldimensionering för de län där mål 1-programmen omfattar hela länen. Övriga län som delvis omfattas av mål 1-programmen kommenteras i text nedan.

Administrationskostnad för mål 3-åtgärder i mål 1-program för några län.

	Administrationskostnad, tkr						
Län	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
BD	572	1715	1715	1715	1715	1715	1715
AC	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
Z	884	1965	1965	1965	1965	1965	1965
Y	1720	1260	1260	1260	1260	1260	1260
Summa	5176	6940	6940	6940	6940	6940	6940

Personal för mål 3-åtgärder i mål 1-program för några län.

	Personal (årsarbetskrafter)						
Län	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
BD	1	3	3	3	3	3	3
AC	4	4	4	4	4	4	4
Z	1,35	3	3	3	3	3	3
Y	4	3	3	3	3	3	3
Summa	10,35	13	13	13	13	13	13

De län som delvis omfattas av mål 1-program är Gävleborgs, Dalarna och Värmlands län. Gävleborgs län bedömer nu att ha 0,5 årsarbetskrafter från år 2001 för mål 3-åtgärder i mål 1-området. Detta motsvarar en kostnad på 250 tkr per år. Dalarna och Värmland hade nu inte möjlighet att ange någon kostnad för mål 3-åtgärder p.g.a. att organisationen inte är beslutad. Uppgifterna om kostnader och personal från Dalarna län (W) är därför angivna exklusive mål 3-åtgärder. I Värmlands län (S) berörs endast en kommun (Torsby kommun). Länsstyrelsen bedömer nu att arbetet med mål 3-åtgärder inom mål 1-området kommer att ha liten omfattning och kan inrymmas i vad som angivits för mål 1.